

דגשים לעניין תפקידם של רואי חשבון מבקרים של קרנות נאמנות נוכח המשבר הכלכלי העולמי

מחלקה מקצועית, נובמבר 08

שלושה ימי מסחר רצופים או שנקבע להם שווי החורג באופן קיצוני מהשווי שהיה צפוי בהתחשב בשווי שבו ניתן לממשם, כאשר במהלך התקופה האחרונה ניתן לראות עליה במספר ני"ע מסוגים אלה, המוחזקים בקרנות נאמנות. סגל המחלקה מצפה מרואי החשבון לבחון, במהלך ביקורת הדוחות הכספיים, האם הנכסים שיש לקבוע את שוויים על פי תקנות המחירים בהתאם להנחיות דירקטוריון, אכן שוערכו כך.

2. אופן שערך הנכסים שעל פי תקנות המחירים יש לקבוע את שוויים בהתאם להנחיות דירקטוריון, כאמור בסעיף 1 לעיל.

בניגוד למצב בו שווי רובם המוחלט של ניירות הערך המוחזקים בקרנות נקבע על פי מחיריהם בבורסות או

נוכח המשבר הכלכלי העולמי, סגל הרשות סבור כי על רו"ח מבקרים לבצע ביקורת ביתר זהירות ועם מידת הספקנות הראויה. מובאת להלן רשימה של דוגמאות לנושאים, לגביהם סגל הרשות מצפה מרואי החשבון של קרנות נאמנות כי תינתן תשומת לב מיוחדת במהלך ביקורת הדוחות הכספיים:

1. בחינת קיום של ניירות ערך שעל פי תקנות השקעות משותפות בנאמנות (מחיר קניה ומכירה של נכסי קרן ושווי נכסי קרן), התשנ"ה 1994 - (להלן - "תקנות המחירים") היה על מנהל קרן לקבוע את שוויים בהתאם להנחיות דירקטוריון.

מדובר בני"ע שהמסחר בהם הופסק או שלא נעשו בהם עסקאות במשך

לאחרונה פרסמה הרשות לניירות ערך את החוזר לרואי חשבון מבקרים של קרנות נאמנות בדבר דגשים לעניין תפקידם של רואי חשבון מבקרים של קרנות נאמנות נוכח המשבר הכלכלי העולמי. להלן עיקרי החוזר:

מתאימות בדוחות הכספיים של הקרן.

4. אי תלות רואה החשבון המבקר.

סגל המחלקה מוצא לנכון להדגיש כי בתקופת המשבר הכלכלי, לאור הדוגמאות המובאות בסעיפים 1-3 לעיל המדגימות מצבים בהם רואה החשבון נדרש לנהוג בזהירות וערנות מוגברת ובספקנות מקצועית ראויה, קיימת חשיבות מיוחדת להקפדה יתרה על אי-תלות רואה החשבון, כנדרש בחוק רואי חשבון, התשט"ו 1955 - ובתקנות על פיו. לנוחיותכם, כמו כן, מצורף בזאת הנוסח המלא של החוזר.

3. מידת הוודאות כי הנכסים, המוחזקים בקרנות, מופקדים למשמורת באופן השומר על זכות הקרן לנכסים האלה ולפירות הנובעים מהם.

בשל קריסתם של בנקים וגופים פיננסיים אחרים בחו"ל, אשר חלקם נתנו שירותי בנקאות / משמורת ניירות ערך / ברוקראז' ושירותים אחרים למנהלי הקרנות, מצופה מרואי החשבון לבחון, במהלך ביקורת הדוחות הכספיים, את מידת הוודאות כי הנכסים, המוחזקים בקרנות, מופקדים למשמורת באופן השומר על זכות הקרן לנכסים האלה ולפירות הנובעים מהם. מקום בו קיים חשש לגבי רמת הוודאות כאמור, מצופה מרואי החשבון לוודא כי מנהל הקרן יצר הפרשות

בשווקים מוסדרים ללא שיקול דעתו של מנהל קרן, בתקופה האחרונה ניכר כי שוויים של ני"ע רבים המוחזקים על ידי קרנות נאמנות נקבע על פי הנחיות דירקטוריון מנהל קרן תוך כדי הפעלת שיקול דעת. סגל המחלקה סבור כי על רואי החשבון לבחון, במהלך ביקורת הדוחות הכספיים, את סבירות שיקול הדעת שהפעיל מנהל קרן בעת קביעת שווי ניירות הערך על פי הנחיות הדירקטוריון, לרבות ביחס לשיטה לפיה נקבע השווי. כמו כן, על רואי החשבון לוודא כי בדוחות הכספיים של קרן ניתן גילוי נאות אודות ניירות הערך ששוויים נקבע על פי הנחיות הדירקטוריון והשיטה לקביעת השווי כאמור.

רשות ניירות ערך

מחלקת השקעות

רח' כנפי נשרים 22, ירושלים 95464

טל': 02-6556555

פקס': 02-6513169

www.isa.gov.il

4 נובמבר 2008

וי' חשון התשס"ט

חוזר לרואי חשבון מבקרים של קרנות נאמנות

בדבר דגשים לעניין תפקידם של רואי חשבון מבקרים של קרנות נאמנות

נוכח המשבר הכלכלי העולמי

לכבוד

רואי חשבון מבקרים של קרנות נאמנות

באמצעות הנאמנים לקרנות לפי כתובות דואל במערכת מגנא

ג.א.נ.,

על פי תקנה 6 לתקנות השקעות משותפות בנאמנות (עריכת דין-וחשבון שנתי), התש"ל-1970 דוחות כספיים של קרן נאמנות יהיו מבוקרים כדון. סעיף 99(א) לחוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994 קובע כי רואה חשבון לקרן ימונה על ידי הנאמן, בהתייעצות עם מנהל הקרן. לפיכך, הנאמנים מתבקשים להעביר את החוזר לרואי החשבון המבקרים של הקרנות, להן הם משמשים כנאמנים.

המשבר הכלכלי העולמי מציב אתגרים על דרך עבודתו של רואה החשבון של קרן נאמנות כדי שיוכל למלא את חובתו שבדין בביקורת הדוחות הכספיים של הקרן. בכלל זה יש מקום לבצע ביקורת ביתר זהירות ועם מידת הספקנות הראויה. מובאת להלן רשימה של דוגמאות לנושאים (למעלה מן הצורך נציין כי אין מדובר ברשימה סגורה), לגביהם סגל המחלקה מצפה מרואי החשבון של קרנות נאמנות כי תינתן תשומת לב מיוחדת במהלך ביקורת הדוחות הכספיים:

1. **בחינת קיום של ניירות ערך שעל פי תקנות השקעות משותפות בנאמנות (מחיר קניה ומכירה של נכסי קרן ושווי נכסי קרן), התשנ"ה-1994 (להלן – "תקנות המחירים") היה על מנהל קרן לקבוע את שוויים בהתאם להנחיות דירקטוריון.**

מדובר בני"ע שהמסחר בהם הופסק או שלא נעשו בהם עסקאות במשך שלושה ימי מסחר רצופים או שנקבע להם שווי החורג באופן קיצוני מהשווי שהיה צפוי בהתחשב בשווי ניתן לממשם, כאשר במהלך התקופה האחרונה ניתן לראות עליה במספר ני"ע מסוגים אלה, המוחזקים בקרנות נאמנות. סגל המחלקה מצפה מרואי החשבון לבחון, במהלך ביקורת הדוחות הכספיים, האם הנכסים שיש לקבוע את שוויים על פי תקנות המחירים בהתאם להנחיות דירקטוריון, אכן שוערכו כך.

2. **אופן שערך הנכסים שעל פי תקנות המחירים יש לקבוע את שוויים בהתאם להנחיות דירקטוריון, כאמור בסעיף 1 לעיל.**

בניגוד למצב בו שווי רובם המוחלט של ניירות הערך המוחזקים בקרנות נקבע על פי מחיריהם בבורסות או בשווקים מוסדרים ללא שיקול דעתו של מנהל קרן, בתקופה האחרונה ניכר כי שוויים של ני"ע רבים המוחזקים על ידי קרנות נאמנות נקבע על פי הנחיות דירקטוריון מנהל קרן תוך כדי הפעלת שיקול דעת. סגל המחלקה סבור כי על רואי החשבון לבחון, במהלך ביקורת הדוחות הכספיים, את סבירות שיקול הדעת שהפעיל מנהל קרן בעת קביעת שווי ניירות הערך על פי הנחיות הדירקטוריון, לרבות ביחס לשיטה לפיה נקבע השווי. כמו כן, על רואי החשבון לוודא כי בדוחות הכספיים של קרן ניתן גילוי נאות אודות ניירות הערך ששוויים נקבע על פי הנחיות הדירקטוריון והשיטה לקביעת השווי כאמור.

3. **מידת הוודאות כי הנכסים, המוחזקים בקרנות, מופקדים למשמורת באופן השומר על זכות הקרן לנכסים האלה ולפירות הנובעים מהם.**

בשל קריסתם של בנקים וגופים פיננסיים אחרים בחו"ל, אשר חלקם נתנו שירותי בנקאות / משמורת ניירות ערך / ברוקראז' ושירותים אחרים למנהלי הקרנות, מצופה מרואי החשבון לבחון, במהלך ביקורת הדוחות הכספיים, את מידת הוודאות כי הנכסים, המוחזקים בקרנות, מופקדים למשמורת באופן השומר על זכות הקרן לנכסים האלה ולפירות הנובעים מהם. מקום בו קיים חשש לגבי רמת הוודאות כאמור, מצופה מרואי החשבון לוודא כי מנהל הקרן יצר הפרשות מתאימות בדוחות הכספיים של הקרן.

4. **אי תלות רואה החשבון המבקר.**

סגל המחלקה מוצא לנכון להדגיש כי בתקופת המשבר הכלכלי, לאור הדוגמאות המובאות בסעיפים 1-3 לעיל המדגימות מצבים בהם רואה החשבון נדרש לנהוג בזהירות וערנות מוגברת ובספקנות מקצועית ראויה, קיימת חשיבות **מיוחדת** להקפדה יתרה על אי-תלות רואה החשבון, כנדרש בחוק רואי חשבון, התשט"ו-1955 ובתקנות על פיו.

סגל המחלקה עומד לרשותכם לצורך מתן הסברים נוספים ככל שיידרש.

בכבוד רב,
דודו לביא
מנהל המחלקה

העתק: מנהלי הקרנות והנאמנים לקרנות לפי כתובות דואל במערכת מגנא